

Säädöshankepäättös

6.3.2024

Perustiedot	
Hankkeen nimi	HE laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta
Diaarinumero	VN/3785/2024
Hankenumero	LVM005:00/2024

Aikataulu	
Hankkeen toimikausi	13.3.2024-31.12.2025

Kuvaus	
Hankkeen keskeinen sisältö	<p>Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan henkilöjunaliikenteen kilpailua lisätään mahdollistamalla kunnille, kuntayhtymille ja alueille ostoliikenteen järjestäminen. Hankkeen tavoittena on selkiyttää sääntelyä palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten osalta luomalla selkeät ja läpinäkyvät edellytykset ja prosessi, jolla kunnat, kuntayhtymät ja alueet voivat hakea toimivaltaa henkilöjunaliikenteen järjestämiseen alueellaan.</p> <p>Suomessa ei ole lakisääteistä velvoitetta henkilöjunaliikenteen palveluiden tarjoamiseen ja aloite alueellisen henkilöjunaliikenteen järjestämiseen tulisi kunnilta, kuntayhtymiltä tai alueilta itseltään. Palvelusopimusasetuksessa tarkoitetuista rautatieliikenteen toimivaltaisista viranomaisista on säädetty liikenteen palveluista annetun lain 182 §:ssä. Voimassaolevan lain mukaan Liikenne- ja viestintäministeriö sekä omalla</p>

Kuvaus	
	<p>toimivalta-alueellaan Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä ovat palvelusopimusasetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia rautatieliikennettä koskevissa asioissa. Säädöshanke mahdollistaisi aloitteen tekemisen selkiyttämällä perusteita, jotka alueellisen toimivalta-aloitteen tekemisessä tulisi huomioida ja puitteita, millä toimivallan myöntämistä tulisi arvioida. Liikenne- ja viestintäministeriö on vastannut koko Suomea koskevista junaliikenteen ostoista. Ministeriö ei ole tulevaisuudessa tarkoituksenmukainen viranomainen kyseinen tehtävään. Säädöshankkeessa arvioidaan myös, mikä olisi tarkoituksenmukainen viranomainen vastaamaan henkilöjunaliikenteen ostoista liikenne- ja viestintäministeriön sijaan.</p> <p>Samassa yhteydessä arvioidaan liikenteen palvelun laissa säädettyjä hankintamenettelyjä, jotta toimivan kilpailuneutraalin markkinan edellytykset varmistetaan hallitusohjelman mukaisesti.</p>

Yhteydet	
Säätelyperusta	Kansallisesta sääntelytarpeesta johtuva säädös Valitse kohde.
Suhde hallitusohjelmaan; toimenpidealue	Kasvun kaava
Hanke liittyy muuhun lainsäädäntöön	Muutokset voivat edellyttää myös muutoksia raideliikennelakiin. Raideliikennelain 20 luvussa säädetään rautatiealan sääntelyelimestä, joka toimii liikenne- ja viestintäviraston yhteydessä itsenäisenä yksikkönä. Rautatiemarkkinadirektiivin 55 artiklan mukaan kansallisen sääntelyelimen on oltava toiminnallisesti riippumaton kaikista toimivaltaisista viranomaisista, jotka osallistuvat julkista palveluhankintaa koskevan sopimuksen tekemiseen. Raideliikennelain 13 §:n mukaan Liikenne- ja

Yhteydet	
	viestintävirasto toimii rautatiejärjestelmän kansallisena turvallisuusviranomaisena. Rautatieturvallisuusdirektiivin 16 artiklan mukaan kansallisen turvallisuusviranomaisen pitää olla päätöksenteoltaan erillinen palveluhankintasopimuksia tekevistä tahoista.
Kuuluu Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan	☐ Ei ☒ Ehkä ☐ Kyllä Rautatieliikenne kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla maakunnan lainsäädäntövaltaan, mutta Ahvenanmaalla ei ole raideliikennettä.

Vaikutukset	
Keskeiset vaikutuslajit	Vaikutukset viranomaistoimintaan (erityisesti kunnat, kuntayhtymät ja alueet)
Julkistaloudelliset vaikutukset	☐ Ei ☒ Kyllä

Käsittely	
Budjettilaki	☐ Ei ☒ Kyllä ☐ Ei vielä tiedossa
Kiireellinen	☒ Ei ☐ Kyllä
Sidosryhmätoiminta ja lausuntokierroksen ajankohta	Kuulemistilaisuus keväällä 2024 ja lausuntokierros syksyllä 2024.
Viestintä	Kuulemistilaisuus, lausuntokierros, tiedotteet.
Perustuslakivaliokunnan lausunto	☒ Ei ☐ Ehkä ☐ Kyllä

Käsittely	
Kuntatalouden ja hallinnon neuvottelukunta (Kuthanek)	☐ Ei ☐ Kyllä ☒ Ei vielä tiedossa
Istuntokausi/esittelyviikko	kevät 2025

Hankkeen vastuu- ja yhteyshenkilöt	
Vastuuhenkilö / yksikkö	Tiia Orjasniemi, markkinayksikkö
Tukivirkahenkilö(t)	Emmi Nykänen, markkinayksikkö Milla Parkkila, markkinayksikkö Konsta Luukka, ohjausyksikkö
Valmistelusta vastaava yksikön johtaja / yksikkö	Emil Asp, markkinayksikkö
Valmistelusta vastaava osaston päällikkö / osasto	(Sini Wirén, palveluosasto) Sabina Lindström, verkko- ja palveluosasto
Valmistelutapa	Virkavalmistelu